Interne instructie Arbeidsinspectie

Voorlichting, onderricht & Toezicht

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING

2. AANPAK
   2.1 **Wettelijke grondslag**
   2.2 **Inspectie**
   2.3 **Handhaving**

3. SCHEMA STAPPEN BIJ HANDHAVING

Vastgesteld 25 september 2002

1. INLEIDING

In de Arbeidsomstandighedenwetgeving zijn m.b.t. voorlichting en onderricht (V&OT) en toezicht zijn de volgende verplichtingen vastgelegd:

- de werkgever dient aandacht te besteden aan **voorlichting en onderricht** (Arbowet artikel 8, lid 1) en
- de werkgever dient, aandacht te besteden aan naleving van deze instructies en voorschriften of te wel '**Toezicht**' (Arbowet artikel 8 lid 4);
- de RI&E dient gebaseerd te zijn op de actuele bedrijfssituatie en de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening (Arbowet artikel 3 lid 1 en artikel 5, lid 4).

De organisatie en uitvoering van het voorlichting & onderricht artikel van de Arbowet dient daarom actueel en conform de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening te zijn.
Het door V&OT kennen van de risico's in het bedrijf, de eigen afdeling, maar vooral ook van de eigen functie, is een belangrijke preventieve maatregel om de gevolgen van risico's te beperken.
Voorlichting heeft betrekking op informatieverstrekking. Onderricht betreft meer de verdieping van inzicht en het aanleren van vaardigheden.
Tot voorlichting wordt o.a. gerekend:

- algemene informatie m.b.t. relevante wet – en regelgeving;
- taken en verantwoordelijkheden t.a.v. arbeidsomstandigheden;
- regels op het bedrijfsterrein;
- regels binnen het bedrijf;
- risico's binnen het bedrijf en
- risico's bij bijzondere omstandigheden.

Onderricht betreft o.a:

- werkinstructies m.b.t. machines, processen en werkmethodes;
- het omgaan met en beheersen van de risico's verbonden aan de uit te voeren werkzaamheden;
- het juiste gebruik van de benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen en
- het handelen bij bijzondere omstandigheden.

Van de beroepsopleiding van medewerkers mag worden uitgegaan dat daarin een zekere minimale basis vakkennis verankerd is.De V&OT zoals hier bedoeld is complementair en geënt op de specifieke arbeidsomstandigheden en risico's in het bedrijf. Nieuwe medewerkers dienen bij hun indiensttreding eerst op bedrijfsniveau, en vervolgens op afdelings- en functieniveau V&OT te krijgen. Naast de meer algemene instructies wordt er zonodig een vervolgprogramma, gericht op specifieke risico's en maatregelen, uitgevoerd. Speciale aandacht moet worden besteed aan uitzendkrachten, inleenpersoneel, personeel van derden, vakantiewerkers en derden, zoals bezoekers. V&OT is een preventie-instrument van de werkgever om ongevallen tegen te gaan, om stagnatie in de productie te voorkomen en om ziekte en uitval te beperken. Voor iedere op de arbeidslocatie aanwezige arbeidskracht zal er op maat toegesneden V&OT gegeven en beschikbaar moeten zijn.
De wijze van het geven van voorlichting en onderricht is niet wettelijk vastgelegd en kan op verschillende manieren worden ingevuld: intern of extern, schriftelijk, mondeling, individueel of in groepsverband, via intranet, video of cd-rom, via combinaties van deze middelen, etc. Essentieel is dat de V&OT toegesneden is op de beheersing van de in het betreffende bedrijf aanwezige risico's.
De werkgever dient verder inzichtelijk te kunnen maken op welke wijze de naleving van de instructies is geborgd en het toezicht is geregeld.

2. AANPAK

2.1 **Wettelijke grondslag**

Voor de aanpak van overtredingen op het terrein van voorlichting en onderricht zijn de volgende artikelen van belang.

Arbeidsomstandighedenwet 1998

- artikel 5 lid 6 — informatie RI&E aan inlener, uitzendkrachten
- artikel 8 — voorlichting en onderricht.
- artikel 8 lid 4 — toezicht door de werkgever op de naleving van de instructies en voorschriften.
- artikel 11 onder d — algemene verplichtingen werknemer.

Arbeidsomstandighedenbesluit

- artikel 1.36 lid 1 onder g — nadere voorschriften inventarisatie en evaluatie
- artikel 2.27 lid 1 onder g — veiligheids - en gezondheidsplan
- artikel 2.34 onder d — coördinatietaken tijdens uitvoeringsfase
- artikel 3.33 — schriftelijke voorlichting
- Artikel 4.10e — voorlichting en onderricht
- artikel 4.57 — voorlichting en onderricht
- artikel 4.79 — schriftelijke voorlichting
- artikel 4.102 — voorlichting en onderricht
- artikel 5.5 — voorlichting
- artikel 6.11 — voorlichting en onderricht
- artikel 7.11a — voorlichting

Beleidsregels Arbowetgeving

- beleidsregel 8 — voorlichting en onderricht aan zwangere werknemers en werknemers tijdens de lactatie
- beleidsregel 4.19 — informatie voor werknemers bij het werken met kankerverwekkende stoffen

2.2 **Inspectie**

Controles op V&OT kunnen langs twee sporen lopen: of rechtstreeks ingestoken op de aanwezigheid van V&OT, of er wordt vanuit aangetroffen situaties op de werkplek doorgeschakeld naar V&OT.

De inspecteur gaat het volgende na:

- Wordt er V&OT gegeven in het bedrijf.
- Is de uitvoering van de V&OT vastgelegd.
- Is V&OT bekend bij en beschikbaar voor werknemers en ingeleend personeel.
- Wordt er bij V&OT speciaal aandacht geschonken aan jeugdige (< 18 jaar) werknemers.
- Is het toezicht op de naleving van de gegeven instructies en voorschriften en het toezicht op het juiste gebruik van PBM's geregeld.

- Werken werknemers mee aan de V&OT.

Voor het inspecteren van V&OT in een bedrijf zijn in Tabel 1 een aantal verificatiepunten opgenomen. Tijdens de inspectie kunnen deze punten gehanteerd worden als **leidraad** en zijn zowel wettelijk als door de AI te hanteren uitgangspunten als basis voor V&OT. Binnen de projecten is het noodzakelijk voor de inspectie de nodige maatwerk invulling te verrichten.

Tabel 1. Verificatiepunten t.b.v. de inspectie op V&OT.

Onderwerp	verificatiepunten V&OT
Organisatie en plan V&OT (Arbowet, artikel 8 lid 1)	***Uitvoering V&OT.*** Er is voorlichting & richting uitgereikt / beschikbaar / in te zien voor werknemers; feitelijk gegeven; voor 'ontvangst' geparafeerd; in voor de werknemer gebruikelijke taal; • op bedrijfsniveau. • op afdelingsniveau. • op werkzaamheden / taak -niveau. ***Minimale informatie in V&OT.*** • Te nemen maatregelen om de mogelijke risico's zoveel mogelijk te beperken. • Te gebruiken p.b.m. en wijze waarop, indien er na toepassing van andere maatregelen nog steeds risico's aanwezig zijn. ***Tijdstip en frequentie V&OT.*** • V&OT wordt gegeven aan alle nieuwe medewerkers, inleenkrachten etc. • V&OT wordt eens **per 2 jaar** herhaald voor zittende medewerkers of eerder, indien gewijzigde omstandigheden dit noodzakelijk maken (maatwerk) ***Grondslag V&OT.*** Gebaseerd op een actuele RI&E.
Algemene verplichting werknemer (Arbowet artikel 11 onder e)	De werknemer kan inzichtelijk maken, aantonen, bevestigend antwoorden, dat hij heeft medegewerkt aan V&OT.
RI&E informatie aan uitzendorganisatie (Arbowet artikel 5 lid 6)	Kan er aangetoond worden dat de werkgever RI&E informatie heeft verstrekt aan de uitzendorganisatie om de ingeleende werknemer te informeren over risico's en de risicobeperkende maatregelen van de arbeidsplaats. (Is V&OT op werkzaamheden / taakniveau)
P.B.M. (Arbowet, artikel 8 lid 3)	Werknemers hebben V&OT ontvangen over doel en gebruik van de aan hen verstrekte p.b.m.
Toezicht (Arbowet, artikel 8 lid 4)	Borging van het 'Toezicht' door de werkgever kan aangetoond worden.
Jeugdige werknemers (<18 jaar) (Arbowet, artikel 8 lid5)	De werkgever kan aan de hand van de organisatie V&OT aantonen dat voorlichting en onderricht aan **jeugdigen geborgd** is.

2.3 **Handhaving**

Bij het volledig ontbreken van V&OT, het ontbreken van V&OT over p.b.m., het ontbreken van toezicht of het ontbreken van V&OT aan jeugdigen onder 18 jaar, wordt een waarschuwing gegeven.
Wanneer de organisatie van de V&OT, op basis van de verificatiepunten onvoldoende is wordt er een eis gesteld. In de projectvoorbereiding wordt zo goed als mogelijk aangegeven aan welke eisen de V&OT in de betreffende branche moet voldoen. Het is evident dat aangesloten moet worden bij in de branche volgens stand wetenschap bekende opleidingen.
Handhaving op de artikelen van het Arbobesluit gebeurt op basis van artikel 8 Arbowet juncto het desbetreffende artikel van het Arbobesluit.

Schema handhaving Voorlichting en Onderricht

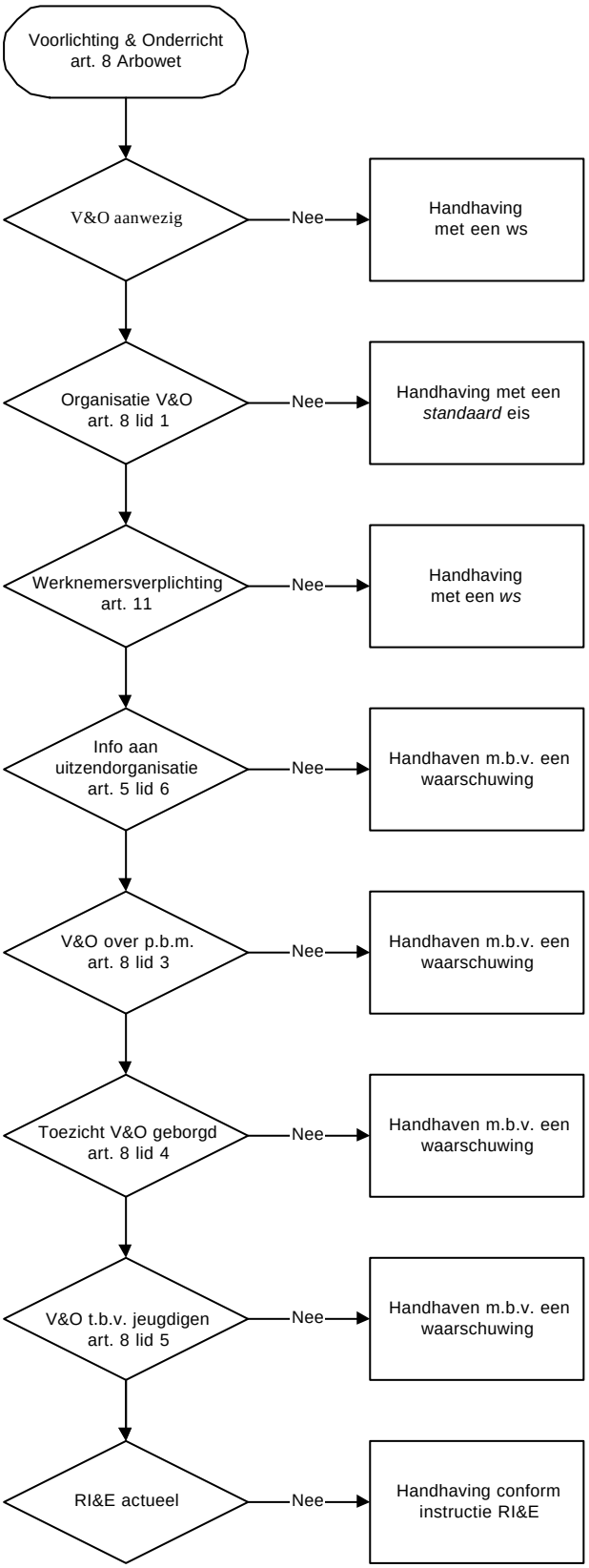

De ‘standaard’ eis zal per projectplan moeten worden opgesteld. Bij arbeidsongevallen kan in de ongevallenmaatregelenbrief een tekst worden opgenomen. De A&O specialist zal hierbij behulpzaam moeten zijn.